

С Т А Н О В И Щ Е

за конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“
в професионално направление 3.2 Психология (трудова психология)

Автор: проф. дпсн Людмил Георгиев
СУ „Св. Климент Охридски“

Още в началото бих искал да споделя, че обявеният в ДВ бр. 30 от 15.04.2022 г. конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.2 Психология (трудова психология), за нуждите на катедра „Социална, организационна, клинична и педагогическа психология“ към Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, по същество е конкурс, който в академичните среди обикновено определяме като безспорен. В случая не става дума за това, че на този конкурс документи е подал един-единствен кандидат, а по-скоро за безапелационните научни, преподавателски и изследователски качества на този кандидат – гл. ас. д-р Вихра Найденова, едно отдавна утвърдено име в психологическата общност в България, а и не само. Позволявам си да започна моето становище с подобно обобщение, защото като ръководител на катедрата познавам както научното творчество на кандидатката, така и преподавателския ѝ талант, които взети заедно са спечелили уважението и доверието, с които гл. ас. д-р Вихра Найденова се ползва сред колегите – преподаватели и студенти.

Що се отнася до формалната страна на конкурса ще кажа, че гл. ас. д-р Вихра Найденова е представила всички изискуеми от закона и неговите правилници за приложението му документи, тоест те изцяло съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда на придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в

СУ „Св. Климент Охридски“. С други думи, от тази формална гледна точка конкурсът също така се оказва безспорен.

Тук мога да продължа с обстоятелството, че кандидатката е възпитаник на специалност „Психология“ към СУ „Св. Климент Охридски“, завършвайки две специализации – клинична и консултативна психология, и трудова и организационна психология, адекватни на магистърска степен. Важен момент от нейната научна биография е защитата на научната степен „доктор“ в университета в Бийлефелд, Германия, с дисертация на тема: „Стрес и здраве при източноевропейски емигранти в Германия“. С увереност мога да кажа, че направената още тогава заявка за сериозно присъствие в науката днес намира своето реално потвърждение.

Разбира се, ако се отгласна от оценката на формалните изисквания и се върна към първоначалното ми обобщение, то в негова подкрепа бих искал да спомена, че на този конкурс гл. ас. д-р Вихра Найденова участва с впечатляваща научна продукция. Става дума за нейната блестяща монография на тема: „Ангажираност и обучение на служителите. Хората в организациите – потенциал, развитие и принос“, която в случая изпълнява функцията на хабилитационен труд; шест статии, които са отпечатани в реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus научни списания; 25 статии и студии, публикувани в български специализирани научни издания по психология, от които две са на английски език. Тук следва да добавя не по-малко впечатляващия факт, че нейните статии в световно известни бази данни с научна информация са цитирани 289 пъти само в Scopus, без да броим тези в WoS, а общият брой точки от цитирания – 2645, надхвърля 53 пъти изискуемия минимум, което наистина говори само по себе си за научните качества на кандидатката. Ако продължа със справката относно толкова важните през последните години наукометрични изисквания към получаването на научни степени и заемането на академични длъжности, в

случая „доцент“, ще кажа, че творчеството на гл. ас. д-р Вихра Найденова далеч надхвърля необходимия брой точки по различните показатели, още повече, че представените от нея научни трудове не са включвани в предишни процедури за академично кариерно развитие. Може би е излишно, но ще допълня, че няма никакви данни за установено плагиатство на представените от кандидатката научни публикации за конкурса.

Ако се върна към споделеното в началото обобщение, що се отнася до преподавателската работа на гл. ас. д-р Вихра Найденова, ще кажа, че тя има твърде богат опит в този толкова важен сегмент в академичната дейност на всеки член на университетската общност. От дълги години тя води семинарните занятия по трудова психология в бакалавърската степен на специалност „Психология“; титуляр е на лекционен курс „Трудова и организационна психология“ в бакалавърската степен на специалност „Социология“; на курса „Организационна култура и поведение“ в бакалавърската степен на специалност „Неформално образование“. Освен това, кандидатката има лекционни курсове в магистърските програми „Трудова и организационна психология“ и „Кроскултурен мениджмънт“, свързани с проблемите на стреса и здравето в организациите, и на управлението на човешките ресурси. С риск да се повтори ще кажа още един път, че благодарение на безспорния си преподавателски талант, гл. ас. д-р Вихра Найденова си е извоювала авторитета и уважението сред студентската общност.

Очевидно е, имайки предвид представената от кандидатката впечатляваща научна продукция, че подробният анализ на произведенията в рамките на ограничено по необходимост становище е невъзможен. Ето защо ще кажа само няколко думи за хабилитационния ѝ труд, посветен на тривиалните на пръв поглед проблеми за потенциала, развитието и приноса на служителите от организациите с оглед ангажираността им към

процеса на обучение. Оригиналният подход на гл. ас. д-р Вихра Найденова в случая се свежда до акцента, който тя поставя върху изследване на мотивационните фактори за ангажираността и удовлетвореността от работата, а също така позицията на изследваните лица относно тяхното собствено обучение и развитие, тоест обратната връзка за трудовите постижения и условия на труд. Впрочем, тъкмо този акцент е и един от основните приноси на кандидатката, още повече, че нейните резултати дават възможност да се види зависимостта между трите компонента на ангажираността с различни мотивационни фактори. Оказва се, че факторите, които корелират най-силно помежду си са „намиране на значение, полезност и смисленост в работата“ с „учене, творчество и идеи“, което е изключително важен момент в цялостното полагане на хората в трудовите организации, независимо от тяхната специфика. С други думи, съгласно обобщенията на авторката, предикторът с най-висока тежест за ангажираността в работата е тъкмо намирането на значение, полезност и смисъл, тоест, освен всичко друго, професионалната реализация е и специфично екзистенциално преживяване, а това е и важна предпоставка за практическата работа на психолога-консултант в трудовите организации. Иначе казано, както цялостното творчество, така и хабилитационният труд на гл. ас. д-р Вихра Найденова притежават не само важно теоретично значение и приноси, но също така и носят със себе си съществени указания за практическата работа на трудовите психолози.

Едно от важните изисквания при изготвянето на рецензии и становища за защити на дисертационни трудове и хабилитационни конкурси е степента на съвпадение между оценката на рецензента и на самите автори относно формулираните от тях приноси. През годините съм участвал в над сто такива процедури, така че спокойно мога да кажа: „Рецензирам, следователно съществувам!“. Бил съм свидетел на някои парадоксални, меко казано, формулировки, сякаш авторите кандидатстват

за Нобелова премия по психология, а не за защита на научна степен или академична длъжност. В случая искам да подчертая, че е налице съвпадение между приносите, които гл. ас. д-р Вихра Найденова е формулирала, и моята оценка за тях.

Друго важно изискване са евентуалните забележки и препоръки, които рецензентът може да отправи към кандидата. В случая нямам никакви забележки, а моето пожелание, не препоръка, е гл. ас. д-р Вихра Найденова да продължи своята научно-изследователска и преподавателска дейност със същото вдъхновение и всеотдайност, както го е правила и досега. Сигурен съм, че това ще се случи.

В заключение, имайки предвид богатата обща, психологическа и изследователска култура, безспорните ѝ преподавателски и човешки качества, си позволявам убедено да препоръчам на уважаемите членове на достопочтенното жури да изберат гл. ас. д-р Вихра Найденова на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.2 Психология (трудова психология). Считаю, че това ще бъде както адекватна оценка за нейната досегашна работа, така и стимул за бъдещите ѝ творчески постижения.

14.08.2022 г.

С о ф и я

Автор:

(проф. дпсн Людмил Георгиев)